

**Vergi Uyuşmazlıklarının
İdare ile Çözümünde**

UZLAŞMA

- Tarhiyat Öncesi Uzlaşma
- Tarhiyat Sonrası Uzlaşma
- Uzlaşma Komisyonlarının Yetki Sınırları

Vergi Uyuşmazlıklarının İdare ile Çözümünde

UZLAŞMA

- Tarhiyat Öncesi Uzlaşma
- Tarhiyat Sonrası Uzlaşma
- Uzlaşma Komisyonlarının Yetki Sınırları

ÜCRETSİZDİR

Bu rehber elektronik ortamda www.gib.gov.tr internet sayfasından ulaşabilirsiniz.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı
Yayın No: 22 • Kasım 2006

İÇİNDEKİLER

UZLAŞMA BİLGİ REHBERİ

GİRİŞ	7
I- TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMA.....	9
1- UZLAŞMANIN KONUSU	9
2- UZLAŞMA SÜRECİ.....	9
2.1.Uzlaşma Talebi	9
2.2.Talep Süresi	10
2.3.Uzlaşma Talebinin İncelenmesi ve Uzlaşma Gününün Tespiti	10
2.4.Uzlaşmaya Davet.....	11
2.5.Uzlaşma Görüşmesinin Olası Sonuçları	12
i. Uzlaşmanın Gerçekleşmesi	12
ii. Uzlaşmanın Temin Edilememesi.....	12
iii.Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi	13
3- UZLAŞMANIN SONUÇLARI.....	14
3.1.Uzlaşmanın Kesinliği ve Dava Konusu Edilememesi.....	14
3.2.Uzlaşmanın Temin Edilememesi veya Uzlaşmaya Varılamaması	14
3.3.Uzlaşılan Vergi ve Cezaların Ödenmesi	16
II- TARHİYAT SONRASI UZLAŞMA.....	17
1- UZLAŞMANIN KONUSU	17
2- UZLAŞMA SÜRECİ.....	18
2.1.Uzlaşma Talebi	18
2.2.Talep Süresi	18

2.3-Uzlaşma Talebinin İncelenmesi ve Uzlaşma Gününün Tespiti	19
2.4.Uzlaşmaya Davet (Talebin Geçerli Olması)	20
2.5.Uzlaşma Görüşmesinin Olası Sonuçları	21
i. Uzlaşmanın Gerçekleşmesi	21
ii. Uzlaşmanın Temin Edilememesi	21
iii. Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi	21
3- UZLAŞMANIN SONUÇLARI	22
3.1.Uzlaşmanın Kesinliği ve Dava Konusu Edilememesi	22
3.2.Uzlaşmanın Temin Edilememesi veya Uzlaşmaya Varılamaması	22
3.3.Uzlaşma / Cezalarda İndirme	23
3.4.Uzlaşılın Vergi ve Cezaların Ödenmesi	23
4- UZLAŞMA KOMİSYONLARI VE YETKİ SINIRLARI	25
4.1.Vergi Dairesi Başkanlığı Kurulan Yerlerde	26
4.2.Vergi Dairesi Başkanlığı Kurulmayan Yerlerde	26
Uzlaşma Talep Formu	28
Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Süreci	29
Tarhiyat Sonrası Uzlaşma Süreci	30

GİRİŞ

Uzlaşma, mükelleflerin adlarına yapılan tarhiyatı yargıya intikal ettirmeden önce vergi idaresi ile tahakkuk edecek vergi ve ceza hususunda anlaşmak için başvurabilecekleri idari bir çözüm yoludur. Kamu alacağının kısa sürede tahsilini sağlayan uzlaşma yolu, aynı zamanda mükellefin yargı sürecinde katlanacağı maliyetleri ve bürokratik işlemleri de ortadan kaldırmaktadır.

Türk vergi sisteminde uzlaşma, tarhiyat öncesi ve tarhiyat sonrası olmak üzere iki şekilde düzenlenmiştir. Mükellefler bunların yalnızca birinden faydalanabilirler. Bugün itibarıyla uzlaşma, Maliye Bakanlığınca yürürlüğe konulan Uzlaşma Yönetmeliği ve Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre gerçekleşmektedir. Bu çalışma her iki uzlaşma kurumunun konusu, koşulları, işleyişi ve sonuçları hakkında bilgi vermek ve bu süreçlerin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Bu rehberde geçen “mükellef” tabiri vergi sorumlusunu da kapsamaktadır.

I- TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMA

1-UZLAŞMANIN KONUSU

Tarhiyat öncesi uzlaşma, nezdinde vergi incelenmesine başlanmış mükelleflerin adlarına tarhiyat yapılmadan önce kullanabileceği bir haktır.

Tarhiyat öncesi uzlaşmanın kapsamına; vergi incelemeleri sonucunda bulunan matrah veya matrah farkları üzerine salınacak vergi, resim ve harçlar ile bunlara ilişkin olarak kesilecek vergi ziyaı cezası, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları girmektedir.

Kaçakçılık suç ve cezalarından dolayı vergi ziyaına sebebiyet verilmesi durumunda kesilecek ceza uzlaşma kapsamı dışındadır.

2-UZLAŞMA SÜRECİ

2.1. Uzlaşma Talebi

➤ Kimler uzlaşma talebinde bulunabilir?

- Mükellef,
- Noterden alınmış vekaletnameye dayanarak mükellefi temsil eden kişi,
- Tüzel kişiler, küçükler ve kısıtlılarda ise bunların kanuni temsilcileri.

➤ Uzlaşma Talebi Nereye ve Nasıl Yapılmalıdır?

Talep, vergi incelemesini yapan inceleme elemanlarına veya bu elemanların bağlı bulunduğu ekip veya grup başkanlığına **yazılı** olarak yapılmalıdır. Ayrıca uzlaşma talebinin inceleme tutanağında yer alması da ilgili merciye yazılı başvuru yerine geçer.

Uzlaşma talebine ilişkin verilecek dilekçeye, mükellefin adı, soyadı ve adresi, başvuru vekil tarafından yapılıyorsa vekilin adı, soyadı, vekaletname tarih ve numarası, incelemenin ilgili olduğu vergilendirme dönemi yazılmalıdır.

2.2. Talep Süresi

Nezinde inceleme yapılan mükellefler incelemenin başlangıcından inceleme ile ilgili son tutanağın düzenlenmesine kadar geçen süre içerisinde her zaman uzlaşma talebinde bulunabilirler.

İnceleme elemanlarınca yapılacak **“uzlaşmaya davet”** hallerinde ise, davet yazısının mükellefe tebliğinden itibaren en geç on beş gün içerisinde uzlaşma talebinde bulunulabilir. (Ancak incelemenin sonuçlandığı tarihte tarh zamanaşımının sona ermesine üç aydan az bir zaman kalması halinde mükellefe tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunup bulunmadığı sorulmaz ve talepte bulunmaya davet edilmez.)

2.3. Uzlaşma Talebinin İncelenmesi ve Uzlaşma Gününün Tespiti

Mükellefin uzlaşma başvurusundan sonra, talebinin usulüne uygun ve süresi içinde yapıldığının tespit edilmesi üzerine uzlaşma görüşmeleri için gün belirlenir ve mükellef görüşmeye davet edilir.

*Belirlenen uzlaşma gün ve saati, bir yazı ile uzlaşma gününden en az on beş gün önce mükellefe bildirilir veya inceleme tutanağına yazılır.
Mükellefin istemesi halinde on beş günlük süreye bağlı kalınmadan daha önceki bir tarih uzlaşma günü olarak belirlenebilir.*

Belirlenen uzlaşma günü bildirildikten sonra, mükellefin herhangi bir mücbir sebeple toplantıya katılamayacak olması veya komisyonun herhangi bir nedenle toplanamaması hallerinde uzlaşma görüşmesi ya aynı gün belirlenen ya da sonradan belirlenerek mükellefe bildirilecek bir başka tarihe ertelenebilir.

2.4. Uzlaşmaya Davet

Harici bilgilere dayanılarak, mükelleflerin bilgisi dışında yapılan incelemelerde, inceleme elemanı mükellefi uzlaşma talebinde bulunmaya davet edebilir. Uzlaşmanın yapılacağı yer ve tarih mükellefe yazı ile uzlaşma gününden en az on beş gün önce bildirilir. İnceleme raporunun bir örneği davet yazısına eklenir.

➤ Uzlaşma Görüşmelerine Kimler Katılabilir?

- Mükellef ya da noterden alınan vekaletname ile vekili,
- Tüzel kişiler, küçükler ve kısıtlılarda bunları temsile yetkili kimseler.

Uzlaşma sırasında mükellef isterse bağlı olduğu meslek odasından bir temsilci ve 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanununa göre kurulan meslek odasından bir meslek mensubu bulundurabilir. Bu kişiler uzlaşma görüşmelerinde sadece görüş açıklayabilirler, görüşmeler sonucunda düzenlenecek tutanaklara imza atamazlar.

➤ Uzlaşma Davetine Uyulmaması veya Uzlaşma Talebinden Vazgeçilmesi

Mükellefin bilinen en son adresine uzlaşmaya davet yazısının tebliğ edilememesi veya yazıda bildirilen yer ve tarihte uzlaşma davetine uyulmaması hallerinde uzlaşma temin edilememiş sayılır. Mükellefe gönderilen yazının tebliğ edilemeyerek geri gelmesi, tebliğ edilememe durumunu ifade eder.

Mükellef uzlaşma talebinden vazgeçtiği takdirde; uzlaşma gününden önce, inceleme raporunu düzenleyene veya komisyona bu hususu yazılı olarak bildirmelidir. Bu durumda mükellef tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunmamış sayılır.

Mükellefin uzlaşma davetine uymaması durumunda uzlaşma temin edilememiş sayılacağından tarhiyat sonrası uzlaşma hakkı ortadan kalkar. Bu

nedenle mükellef, tarhiyat sonrası uzlaşma hakkını kullanmak istiyorsa mutlaka tarhiyat öncesi uzlaşma talebinden vazgeçtiğini yazılı olarak bildirmelidir.

➤ **Tarhedilecek Verginin Uzlaşma Komisyonuna ve Mükellefe Bildirilmesi**

Yapılan incelemeler sonucu uzlaşmaya konu tarh edilecek vergi ve kesilmesi öngörülen ceza miktarı, inceleme elemanının düzenleyeceği bir raporla uzlaşma gününden en az on beş gün önce yetkili uzlaşma komisyonuna ve mükellefe bildirilir. Uzlaşma gününün on beş günden önceki bir tarih olarak belirlenmesi halinde inceleme raporu bu tarihten önce mükellefe tebliğ edilir.

İnceleme raporu ilgili mükellefe ve komisyona gönderilmeden uzlaşma yapılamaz.

2.5. Uzlaşma Görüşmesinin Olası Sonuçları

i. Uzlaşmanın Gerçekleşmesi

Uzlaşma için belirlenen gün ve saatte mükellef veya vekilinin katılımı ile toplanan uzlaşma komisyonu konuyu tartışır. Uzlaşma görüşmesi sonucunda uzlaşma sağlandığı takdirde, komisyon uzlaşma sonuçlarını gösteren bir tutanak düzenler. Düzenlenen tutanakta, uzlaşma ile ilgili açıklamalar ve uzlaşma konusu yapılarak üzerinde uzlaşılan rakamlar yer alır.

Tutanak, komisyon başkan ve üyeleri ile mükellef veya vekili tarafından imzalanır. İmzalanan tutanağın bir örneği mükellefe veya vekiline verilir. Bir örneği de üç gün içerisinde, rapor ve ekleriyle birlikte mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine gönderilir.

ii. Uzlaşmanın Temin Edilememesi

Mükellefin; uzlaşma komisyonunun davetine katılmaması, uzlaşma görüşmesine geldiği halde uzlaşma tutanağını imzalamaması veya ihtirazi kayıtla imzalamak istemesi halinde uzlaşma temin edilememiş sayılır. **Bu durumda, mükellefin tarhiyat sonrası uzlaşma hakkı ortadan kalkar.**

Uzlaşma temin edilemediği takdirde, komisyon tarafından bu konuyu belirtmek üzere tutanak düzenlenir ve bir örneği anında hazır bulunan mükellefe veya vekiline tebliğ edilir. Tutanağın bir örneği de inceleme elemanına gönderilir.

Mükellefin uzlaşmaya katılmaması veya tebellüğden kaçınması (kendisine tebliğ edilmek istenen tutanağı imzalamak istememesi) durumunda bu hususu belirten tutanağın bir örneği mükellefe posta ile gönderilir ve bir örnek de inceleme elemanına verilir.

Uzlaşma temin edilememiş veya uzlaşmaya varılmamış olması halinde, inceleme elemanı tarafından bu husus inceleme raporunda belirtilir veya raporla birlikte söz konusu tutanak bir yazı ile vergi dairesine gönderilir.

iii. Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi

Uzlaşma için belirlenen gün ve saatte mükellef veya vekilinin katılımı ile toplanan uzlaşma komisyonu konuyu tartışır. Uzlaşma görüşmesi sonucunda uzlaşma gerçekleşmediği takdirde, düzenlenecek tutanağa komisyonun nihai teklifi yazılır. Tutanak, komisyon başkan ve üyeleri ile mükellef veya vekili tarafından imzalanır. İmzalanan tutanağın bir örneği mükellefe veya vekiline verilir. Bir örneği de üç gün içerisinde, rapor ve ekleriyle birlikte mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine gönderilir.

➤ Tarhiyat Öncesi Uzlaşmada Kısmi Uzlaşma

Mükellefler inceleme elemanınca tespit edilen matrah veya matrah farklarının tümü için uzlaşma talebinde bulunabilecekleri gibi bir kısmı için de bulunabilirler. Bu durumda tutanağın açıklama bölümünde inceleme raporunda tespit edilen matrah farklarından hangilerinde uzlaşma talep edildiği ve bunlara ilişkin olarak uzlaşmaya varılan vergi ve ceza miktarları belirtilir.

Uzlaşma talebine konu edilmeyen veya üzerinde uzlaşılmayan matrah veya matrah farkları için mükellef adına vergi tarhiyatı yapılmak üzere inceleme raporu vergi dairesine gönderilir.

➤ **Komisyonun Teklifinin Sonradan Kabul Edilmesi**

Mükellef; komisyonun teklifini sonradan kabul etme imkanına sahiptir. Tutanak ve inceleme raporunun vergi dairesine ulaşması üzerine, vergi dairesi tarafından yapılacak tarhiyatın mükellefe tebliğ tarihini takip eden günden itibaren işlemeye başlayacak olan **30 günlük** vergi mahkemesinde dava açma süresinin son günü mesai saati bitimine kadar, mükellef uzlaşma komisyonunun teklifini kabul edebilir.

Teklifi bu şekilde kabul eden mükellef bu durumu, bir dilekçe ile vergi/ceza ihbarnamesinin tebliğ tarihini takip eden günden itibaren **30 günlük** dava açma süresi içerisinde ilgili vergi dairesine bildirir. Dilekçe ile başvuru tarihi itibarıyla uzlaşma sağlanmış sayılır ve bu doğrultuda işlem yapılır.

3-UZLAŞMANIN SONUÇLARI

3.1. Uzlaşmanın Kesinliği ve Dava Konusu Edilememesi

- Uzlaşma sonucunda düzenlenen uzlaşma tutanakları kesindir ve ilgili vergi daireleri tarafından gerekli işlemlere hemen başlanır.
- Üzerinde uzlaşma sağlanan veya tutanakla tespit edilen hususlar hakkında dava açılmaz ve hiçbir merciye şikayette bulunulamaz.
- Tarhiyat öncesi uzlaşmadan yararlanan mükellef, üzerinde uzlaşılan vergi ve ceza için **cezalarda indirim** hakkından yararlanamaz.

3.2. Uzlaşmanın Temin Edilememesi veya Uzlaşmaya Varılamaması

Uzlaşma görüşmeleri sonucunda uzlaşma temin edilememiş veya uzlaşmaya varılamamış ise vergi dairesi gelen inceleme raporunda önerilen matrah veya matrah farkı üzerinden gerekli tarh işlemini yapar.

Uzlaşılamayan vergi ve cezaya ilişkin olarak vergi dairesince yapılacak tarhiyata karşı, ihbarnamenin tebliğ tarihini takip eden **30 gün** içerisinde yargı ve idari yollara (**tarhiyat sonrası uzlaşma hariç**) başvuru hakkı devam eder.

Vergi/ceza ihbarnamesini alan mükellef;

- Tarhiyat sonrası uzlaşma talep edemez.

- Tarhiyata karşı tebliğ tarihini takip eden **30 gün** içerisinde vergi dairesine cezalarda indirim talebinde bulunabilir.

İndirim talebi; mükellefin indirimine konu olan cezayı belirlenen vade tarihi içerisinde ödeyeceğini ya da aşağıda sayılan teminat türlerinden birini göstererek vadenin bitiminden itibaren üç ay içinde ödeyeceğini bildirmesi koşulu ile geçerli olacaktır.

Mükellefin indirim talebinin geçerli olması durumunda;

- Vergi ziyayı cezası mükellef adına ilk kez kesilmiş ise yarısı, takiben kesilenlerden üçte biri,

- Usulsüzlük veya özel usulsüzlük cezalarının üçte biri,

indirilir.

Vadenin bitiminden itibaren üç ay içinde ödenecek cezalarda indirim talebi için geçerli teminat türleri şunlardır:

1- Para,

2- Bankalar ve katılım bankaları tarafından verilen süresiz teminat mektupları,

3- Hazine Müsteşarlığı'na ihraç edilen devlet iç borçlanma senetleri veya bu senetler yerine düzenlenen belgeler,

4- Hükümetçe belli edilecek milli esham ve tahvilat,

5- İlgililer veya ilgililer lehine üçüncü şahıslar tarafından gösterilen ve kamu idarelerince haczedilen menkul ve gayrimenkul mallar.

Mükellef aynı anda hem dava açma hem de indirim hakkını kullanamaz.

3.3. Uzlaşılan Vergi ve Cezaların Ödenmesi

Uzlaşılan vergi ve cezalara ilişkin tutanak vergi dairesine gönderilir. Bu tutanak tahakkuk fişi yerine geçer. Uzlaşma tutanağı vergi ve cezaların ödeme sürelerinden önce mükellefe tebliğ edilmişse, kanuni ödeme sürelerinde; ödeme süreleri kısmen veya tamamen geçtikten sonra mükellefe tebliğ edilmişse uzlaşma tutanağının tebliğ tarihinden itibaren **bir ay** içinde ödenir.

Üzerinde uzlaşılan vergi miktarına ayrıca Vergi Usul Kanunu'nun 112 nci maddesine göre bu **verginin normal vade tarihinden uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihe kadar geçen süre için gecikme faizi hesaplanır.**

II- TARHİYAT SONRASI UZLAŞMA

1-UZLAŞMANIN KONUSU

Tarhiyat Sonrası Uzlaşma; verginin tarh edilmesi ve cezanın kesilmesinden sonra başvurulabilecek bir yol olduğundan Tarhiyat Sonrası Uzlaşma olarak adlandırılmıştır.

➤ Uzlaşmanın Kapsamı

Tarhiyat sonrası uzlaşmanın kapsamına; vergi daireleri tarafından mükellef adına ikmalen, re'sen veya idarece tarh edilen ve vergi dairelerinin tarha yetkili olduğu bütün vergi, resim ve harçlar ile bunlara ilişkin olarak kesilecek vergi ziyai cezaları **(usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları ile kaçakçılık suç ve cezalarından dolayı vergi ziyayına sebebiyet verilmesi durumunda kesilecek ceza uzlaşma kapsamı dışındadır)** girmektedir.

Mükellefler tarafından yasal süresinden sonra verilen beyannameler ile Vergi Usul Kanununun 371 inci maddesine göre pişmanlık talepli olarak kabul edilen ancak şartların ihlali nedeniyle kanuni süresinden sonra verilen beyanname olarak işleme tabi tutulan beyannameler üzerinden tahakkuk fişi ile tahakkuk ettirilen vergilere ilişkin olarak kesilen vergi ziyai cezaları da uzlaşma kapsamındadır.

İkmalen veya re'sen yapılan tarhiyatlarda mahsup dönemi geçmiş geçici verginin de bulunması ve bu tarhiyata karşı uzlaşma talep edilmesi halinde, uzlaşmanın sağlanması sonucu düzenlenen uzlaşma tutanaklarında (vergi/ ceza ihbarnamesinde yer almasa bile) mahsup dönemi geçmiş geçici vergi asıllarına da yer verilecek, uzlaşılan tutarlar uzlaşma tutanaklarına yazılacak ve uzlaşılan tutar için mahsup dönemine kadar gecikme faizi hesaplanacaktır.

2-UZLAŞMA SÜRECİ

2.1. Uzlaşma Talebi

➤ Kimler Uzlaşma Talebinde Bulunabilir?

- Mükellef,
- Noterden alınmış vekaletnameye dayanarak vekili,
- Tüzel kişiler, küçükler ve kısıtlılarda ise bunların kanuni temsilcileri uzlaşma talebinde bulunabilirler.

➤ Uzlaşma Talebi Nereye ve Nasıl Yapılmalıdır?

Talep, yetkili uzlaşma komisyonuna veya mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine dilekçe ile yapılır. Dilekçenin taahhütlü posta ile gönderilmesi de mümkündür. Dilekçe yerine geçen *Uzlaşma Talep Formları* vergi dairelerinden ve Gelir İdaresi Başkanlığı internet sitesi adresi www.gib.gov.tr'den temin edilebilir. Ayrıca uzlaşma talep formunu bu rehberin ekinde de bulabilirsiniz.

2.2. Talep Süresi

Uzlaşma talebinin vergi/ceza ihbarnamesinin mükellefe tebliğ tarihini izleyen günden itibaren **30 gün** içinde yapılması gerekir.

Tarhiyat sonrası uzlaşmada da mükellefler “kısmi uzlaşma” talebinde bulunabilirler.

2.3. Uzlaşma Talebinin İncelenmesi ve Uzlaşma Gününün Tespiti

➤ Uzlaşma Talebinin İncelenmesi

Uzlaşma görüşmeleri başlamadan önce, talebin uygun şekilde ve süresi içinde yapılıp yapılmadığı ve uzlaşmanın komisyonun yetkisi dahilinde olup olmadığı tespit edilir.

➤ Talebin Geçersiz Olması

Ön inceleme sonucunda;

- Uzlaşma talebinin süresi içinde yapılmadığının,
- Talebin mükellef, vekili veya kanuni temsilcisi tarafından gerçekleştirilmediğinin

tespit edilmesi durumunda talep reddedilir.

Ön inceleme sırasında, uzlaşma talebinin komisyonun yetkisi dışında bulunduğu tespit edilirse, söz konusu uzlaşma talebi yetkili uzlaşma komisyonuna intikal ettirilir.

- Uzlaşma talebinin şekil ve usul yönünden reddi halinde, henüz 30 günlük uzlaşma talebinde bulunma süresi geçmemiş ise red yazısının mükellefe tebliğ edilmiş olması koşuluyla mükellef, söz konusu aykırılığı gidererek ikinci bir başvuruda bulunabilir.
- Mükellef red kararının kendisine tebliğ edildiği tarihte, dava açma süresi henüz sona ermemişse, uzlaşma talebini yenileyebileceği gibi uzlaşma talebinden vazgeçerek uzlaşma başvurusuna konu ettiği vergi ve vergi ziyayı cezasına karşı yargı yoluna da başvurabilir ya da,
- Vergi ziyayı cezası için cezalarda indirim hakkından yararlanabilir.

2.4. Uzlaşmaya Davet (Talebin Geçerli Olması)

Talebin geçerli olduğunun anlaşılması halinde uzlaşma görüşmesine katılmak üzere mükellef veya vekiline çağrıda bulunulur.

Uzlaşmaya davet yazısı, görüşmenin tarihi, yeri ve saati, görüşmelere bizzat katılınması veya resmi vekaletle sahip vekilin bulundurulması hususlarını içerir.

Davet yazısı, görüşme tarihinden en az 15 gün önce mükellefe tebliğ edilir. Mükellefin istemesi halinde 15 günlük süreye bağlı kalınmadan daha önceki bir tarih, uzlaşma günü olarak belirlenebilir.

➤ Uzlaşma Gününün Ertelenmesi

Belirlenen uzlaşma günü mükellefe bildirildikten sonra komisyonun belirlenen günde toplanamayacağının anlaşılması halinde yeni bir uzlaşma günü belirlenerek mükellefe bildirilir.

Uzlaşma görüşmesi belirlenen günde sonuçlandırılmazsa veya daha ayrıntılı bir inceleme ya da araştırma yapılması gerekirse, uzlaşma görüşmesi ya aynı gün belirlenen ya da sonradan belirlenerek mükellefe bildirilecek bir başka tarihe ertelenebilir. Bu durum bir tutanakla tespit olunur.

Mükellef tarafından mücbir sebep halleri nedeniyle toplantıya katılamadığının ispat veya tevsik edilmesi halinde yeni uzlaşma günü tayin edilir.

➤ Uzlaşma Görüşmelerine Kimler Girebilir?

- Mükellef ya da noterden alınan vekaletnameye dayanarak vekili,
- Tüzel kişiler, küçükler ve kısıtlılarda bunları temsile yetkili kimseler.

Mükellef uzlaşma görüşmelerinde, bağlı olduğu meslek odasından bir temsilci ve 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre kurulan meslek odasından bir meslek mensubu bulundurabilir. Bu kişiler uzlaşma komisyonu toplantısında görüşlerini açıklamak için katılabilirler; ancak tutanakları imzalayamazlar.

2.5. Uzlaşma Görüşmesinin Olası Sonuçları

i. Uzlaşmanın Gerçekleşmesi

Görüşme sonunda uzlaşmanın sağlanması halinde, üç nüsha olarak düzenlenen Uzlaşma Tutanağı komisyon başkan ve üyeleri ile mükellef veya vekili tarafından imzalandıktan sonra, bir örneği mükellef veya vekiline derhal verilir.

Uzlaşmanın mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesi dışındaki bir komisyonda yapılması halinde; kalan iki nüshadan biri gerekli işlem yapılmak üzere üç gün içinde ilgili vergi dairesine gönderilir, diğeri ise uzlaşma komisyonunda oluşan dosyada saklanır.

ii. Uzlaşmanın Temin Edilememesi

Uzlaşmanın temin edilememesi (Mükellef veya vekilinin uzlaşma komisyonunun davetine katılmaması, komisyona geldiği halde uzlaşma tutanağını imzalamaması veya tutanağı ihtirazi kayıtla imzalamak istemesi) durumunda komisyonca bu durumu belirten üç nüsha tutanak düzenlenir. Tutanağın bir nüshası mükellefe verilir.

Uzlaşmanın mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesi dışındaki bir komisyonda yapılması söz konusu ise; mükellefin uzlaşma davetine uymaması veya tutanağı almaktan kaçınması halinde tutanağın bir örneği dosyasında kalmak üzere iki örneği gereği yapılmak üzere üç gün içinde mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesine gönderilir.

Uzlaşmanın temin edilememesi halinde, aynı vergi için yeniden uzlaşma talebinde bulunulamaz.

iii. Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi

Komisyon teklifinin, mükellef tarafından kabul edilmemesi nedeniyle uzlaşma gerçekleşmezse, komisyon nihai teklifini tutanağa geçirir. Mükellefin, dava açma süresinin son günü akşamına kadar komisyonun nihai teklifini kabul ettiğini bir dilekçe ile vergi dairesine bildirmesi halinde bu tarih itibarıyla uzlaşma gerçekleşmiş sayılır ve buna göre işlem tesis edilir.

3- UZLAŞMANIN SONUÇLARI

3.1. Uzlaşmanın Kesinliği ve Dava Konusu Edilememesi

Tayin edilen uzlaşma gününde yapılan uzlaşma görüşmesi sonunda uzlaşma sağlandığı takdirde komisyonun düzenleyeceği uzlaşma tutanakları kesin olup üzerinde uzlaşılan ve tutanakla tespit edilen hususlar hakkında dava açılmıyacağı gibi hiçbir merciye şikayette de bulunulamaz.

Uzlaşmaya varılması halinde uzlaşılan vergi ve vergi ziyai cezasına karşı dava açılmaz.

3.2. Uzlaşmanın Temin Edilememesi veya Uzlaşmaya Varılamaması

- Uzlaşma talebinde bulunan mükellef, uzlaşma talep ettiği vergi ve vergi ziyai cezası için ancak uzlaşma sağlanamazsa ya da temin edilemezse yargı yoluna başvurabilir.

➤ Vergi Mahkemelerinde Dava Açma

- Uzlaşmanın gerçekleşmemesi durumunda mükellef, uzlaşmanın sağlanmadığını gösteren tutanağın tebliğinden itibaren genel hükümler dairesinde yetkili vergi mahkemesinde dava açabilir. Bu durumda dava açma süresi bitmiş veya 15 günden az kalmış ise, bu süre tutanağın tebliğinden itibaren 15 gün uzar.

- Aynı vergi ve vergi ziyai cezası için uzlaşma talebinin yanı sıra dava da açılmışsa, dava, uzlaşma işleminin sonuca bağlanmasından önce vergi mahkemelerince incelenmez, herhangi bir nedenle incelenir ve karara bağlanırsa bu karar hükümsüz sayılır.

- Uzlaşmaya varılması halinde bu durum mahkemeye bildirilir ve davanın incelenmeden reddolunması sağlanır.

- Mükellefin daha önce hem dava açmış hem de uzlaşma talep etmiş olması halinde ise, uzlaşmanın sağlanamaması üzerine vergi dairesince uzlaşmanın gerçekleşmediği vergi mahkemesine bildirilir.

3.3. Uzlaşma / Cezalarda İndirme

- Mükellef, yapılan tarhiyata karşı uzlaşma veya cezalarda indirme talebinde bulunma haklarından sadece birinden yararlanabilir.

➤ İndirim talebi:

Mükellef, yapılan tarhiyat dolayısıyla kesilen cezaya karşı vergi/ceza ihbarnamesinin tebliğ tarihini takip eden **30 günlük** dava açma süresi içerisinde cezalarda indirim hakkından yararlanmak üzere ilgili vergi dairesine başvurarak **vadesinde** veya 6183 sayılı Kanunda belirtilen türden teminat göstererek vadenin bitmesinden itibaren **üç ay içinde** ödeyeceğini bildirirse;

- Vergi ziyayı cezası mükellef adına ilk kez kesilmiş ise yarısı, takiben kesilenlerde üçte biri,
- Usulsüzlük veya özel usulsüzlük cezalarının üçte biri, indirilir.

Uzlaşma talebinde bulunan mükellef, uzlaşma tutanağını imzalayınca kadar uzlaşma talebinden vazgeçtiğini beyan ederek kesilen cezalar için indirimden yararlanabilir. Aksi halde uzlaşma tutanağı imzalandıktan sonra söz konusu indirim hakkı ortadan kalkar.

3.4. Uzlaşılan Vergi ve Cezaların Ödenmesi

- **Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde**, buna ilişkin düzenlenen uzlaşma tutanağı vergi ve cezaların ödeme zamanlarından önce mükellefe tebliğ olunmuşsa **normal vade tarihlerinde**, ödeme zamanları kısmen veya tamamen geçtikten sonra tebliğ olunmuşsa ödeme süreleri geçmiş olanlar **uzlaşma tutanağının tebliğinden itibaren bir ay içinde**,
- **Uzlaşmaya varılmamış ve yargı yoluna gidilmemiş ise**;
 - Taksit zamanlarından önce tahakkuk etmiş olması halinde, **taksit süreleri içinde**,
 - Taksit sürelerinin tamamen geçmesinden sonra tahakkuk etmiş olması halinde, **tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içerisinde**,

- Taksit süresinin kısmen geçmesinden sonra tahakkuk etmiş olması halinde, yalnızca süresi geçen taksit için, tahakkuk tarihinden itibaren **bir ay içerisinde**,
- Memleketi terk edenler, ölüm ve benzeri haller dolayısıyla mükellefiyetleri kalkanlar adına ikmalen, re'sen veya idarece tarh olunan vergiler bakımından, **tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içerisinde**,
- Uzlaşma başvurusuna konu edilen vergi ve vergi ziyai cezasının, **dava açma süresinin bittiği tarihten itibaren bir ay içerisinde**

ödenmesi gerekir.

Uzlaşılan vergi miktarına, normal vade tarihinden uzlaşma tutanağının imzalandığı tarihe kadar geçen süre için ayrıca Vergi Usul Kanununun 112 nci maddesine göre gecikme faizi hesaplanır.

Üzerinde uzlaşılması sonucu, tahakkuk ettirilen vergi ve bu vergiye ilişkin hesaplanan gecikme faizi ile vergi ziyai cezasının vadesinde ödenmemesi uzlaşmayı geçersiz kılmaz.

4- UZLAŞMA KOMİSYONLARI VE YETKİ SINIRLARI¹

Uzlaşma komisyonları yetki sınırlarına göre; Vergi Dairesi Uzlaşma Komisyonları, Defterdarlık Uzlaşma Komisyonu, Vergi Dairesi Başkanlığı Uzlaşma Komisyonu, Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonu ile Merkezi Uzlaşma Komisyonu olarak belirlenmiştir.

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı dışındaki vergi dairesi başkanlıkları, bünyelerinde oluşturulan uzlaşma komisyonlarının yetki sınırlarının tespiti bakımından dört gruba ayrılmıştır.

I. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları:	Ankara, İzmir
II. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları:	Adana, Antalya, Bursa, Kocaeli, Konya, Mersin
III. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları:	Aydın, Balıkesir, Denizli, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, Kayseri, Manisa, Muğla, Samsun, Tekirdağ
IV. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları:	Diyarbakır, Edirne, Erzurum, Malatya, Kahramanmaraş, Sakarya, Trabzon, Şanlıurfa, Zonguldak

Uzlaşma komisyonlarının uzlaşabilecekleri en çok vergi, resim ve harç miktarının tayini hususunda Maliye Bakanlığı (il özel idareleri ve belediyelere ait vergi, resim ve harçlar için İçişleri Bakanlığı) yetkili kılınmıştır. Maliye Bakanlığı'na tanınan bu yetkiye dayanılarak uzlaşma komisyonlarının uzlaşabilecekleri en çok vergi, resim ve harç miktarları genel tebliğler ile belirlenir. Uzlaşma Komisyonlarının uzlaşma konusu yapabilecekleri vergi miktarları son olarak, 352 sıra nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir.

1 Bu bölümde yer alan yetki sınırlarına ilişkin parasal tutarların güncelliğini koruyup korumadığını www.gib.gov.tr adresinden ulaşabileceğiniz internet sitemizin “Yararlı Bilgiler” kısmından öğrenebilirsiniz.

4.1. Vergi Dairesi Başkanlığı Kurulan Yerlerde

a. Vergi Dairesi Başkanlığı Uzlaşma Komisyonu

	Vergi, Resim ve Harçlar (YTL)
İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı	900.000
I. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	750.000
II. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	600.000
III. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	450.000
IV. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	300.000

b. Vergi Dairesi Uzlaşma Komisyonları

i. Vergi Dairesi Müdürlüğü Bünyesinde Kurulan Uzlaşma Komisyonları

	Vergi, Resim ve Harçlar (YTL)
İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı	35.000
I. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	30.000
II. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	25.000
III. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	20.000
IV. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	15.000

ii. Mal Müdürlükleri Bünyesinde Kurulan Uzlaşma Komisyonları

	Vergi, Resim ve Harçlar (YTL)
I. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	6.000
II. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	5.000
III. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	4.000
IV. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	3.000

4.2. Vergi Dairesi Başkanlığı Kurulmayan Yerlerde

a. Defterdarlık Uzlaşma Komisyonu

	Vergi, Resim ve Harçlar (YTL)
Defterdarlık Uzlaşma Komisyonu	50.000

b. Vergi Dairesi Uzlaşma Komisyonları

	Vergi, Resim ve Harçlar (YTL)
Vergi Dairesi Müdürlükleri	15.000
Malmüdürlükleri	3.000

356 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin “C-Uzlaşma Komisyonlarının Yetkisi” başlıklı bölümünde, il merkezlerinde (büyükşehir belediyesi bulunan illerde büyükşehir mücavir alan sınırları içinde) bulunan vergi daireleri bünyesinde kurulan Vergi Dairesi Uzlaşma Komisyonlarının yetki sınırları aşağıdaki tabloda gösterilen şekilde yeniden belirlenmiştir.

	Vergi, Resim ve Harçlar (YTL)
I. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	12.500
II. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	7.500
III. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	5.000
IV. Grup Vergi Dairesi Başkanlıkları	3.000
Defterdarlıklar	3.000

Ancak, İstanbul ilinin tamamı ile diğer illerin il merkezi dışındaki vergi daireleri (bağlı vergi daireleri dahil) için 352 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenen tutarlar geçerli olmaya devam edecektir.

Ayrıca 360 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğine göre; Vergi Dairesi Başkanlığı kurulmayan yerlerdeki Vergi Dairesi Uzlaşma Komisyonlarının 352 ve 356 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğleri ile belirlenen yetki sınırlarını aşan uzlaşma talepleri, Defterdarlık Uzlaşma Komisyonunca; Defterdarlık Uzlaşma Komisyonunun yetkisi sınırını (50.000.-YTL) aşan uzlaşma taleplerinden, 750.000.-YTL’ye kadar olan uzlaşma talepleri Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonunca; bu komisyonun yetki sınırını aşanlar ise Merkezi Uzlaşma Komisyonunca incelenip sonuçlandırılacaktır.

Vergi Dairesi Uzlaşma Komisyonu Başkanlığına

UZLAŞMA TALEBİNDE BULUNANIN

ADI VE SOYADI :

AÇIK ADRESİ :

VERGİ KİMLİK NUMARASI
(T.C. KİMLİK NUMARASI) :

EV VEYA İŞ TELEFONU :

TEBLİĞ EDİLEN İHBARNAMENİN

DÜZENLEME VE
TANZİM TARİHİ :/...../.....

CİLT VE SIRA
NUMARALARI :

İHBARNAME TEBLİĞ
TARİHİ :/...../.....

Yukarıda ihbarnamenin tarih ve numaralarını, aşağıda dönemini, vergi ve ceza nev'ileri ile miktarlarını belirttiğim tarihyatlar üzerine 213 sayılı VUK. nuna 205 sayılı kanunla EK: 1-6 maddeler gereğince uzlaşmak istiyorum.

Dilekçemin kabulü ile komisyona davet edileceğim gün ve saatin bildirilmesini arz ederim.

...../...../.....

Mükellef veya Vekilinin İmzası

UZLAŞMA TALEP EDİLEN VERGİ VE CEZALARIN MİKTARLARI				
VERGİNİN			CEZANIN	
DÖNEMİ	NEV'İ	MİKTARI	NEV'İ	MİKTARI

TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMA SÜRECİ

Uzlaşma Talebinde Bulunulması

Talebin İncelenmesi ve Uzlaşma Gününün Tespiti

Uzlaşmaya Konu Tarh Edilecek Vergi ve Kesilmesi Gereken Ceza Miktarının Yetkili Uzlaşma Komisyonuna ve Mükellefe Bildirilmesi

**Uzlaşma
Görüşmesinin
Yapılması****Uzlaşma
Görüşmesinin
Yapılamaması**

- Mükellefe uzlaşmaya davet yazısının tebliğ edilememesi
- Mükellefin uzlaşma talebinden vazgeçmesi.

1- Uzlaşmanın Gerçekleşmesi

- Tutanak düzenlenir ve bir örneği mükellefe veya vekiline tebliğ edilir.
- Tutanak vergi ve cezaların ödeme sürelerinden önce mükellefe tebliğ edilirse kanuni ödeme sürelerinde, ödeme süreleri kısmen veya tamamen geçtikten sonra tebliğ edilirse tebliğ tarihinden itibaren **1 ay** içinde ödenir.

2- Uzlaşmanın Temin Edilememesi

- Mükellefin tarhiyat sonrası uzlaşma hakkı ortadan kalkar.
- Tutanak düzenlenir ve bir örneği mükellefe veya vekiline verilir.

3- Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi

- Düzenlenen tutanağa komisyonun nihai teklifi yazılır ve tutanağın bir örneği mükellef veya vekiline verilir.

Uzlaşmanın Temin Edilememesi veya Gerçekleşmemesi:

- Vergi dairesi, inceleme raporunda önerilen matrah veya matrah farkı üzerinden gerekli tarh işlemini yapar ve mükellefe vergi/ceza ihbarnamesi ile tebliğ eder.
- Tebliği alan mükellef, tarhiyata karşı tebliğ tarihini takip eden 30 gün içerisinde yetkili vergi mahkemesinde dava açabilir.
- Mükellef, tebliğ tarihini takip eden 30 günlük dava açma süresi içinde cezalarda indirim hükmünden yararlanabilir.

TARHİYAT SONRASI UZLAŞMA SÜRECİ

Mükellef Adına Verginin Tarh Edilmesi ve Cezanın Kesilmesi

Vergi / Ceza İhbarnamesinin Mükellefe Tebliği

Uzlaşma Talebi

Uzlaşma Talebinin İncelenmesi

Uzlaşma
Talebinin Reddi

Talebin Kabulü ve Uzlaşmaya Davet

Uzlaşma Görüşmelerinin Gerçekleştirilmesi

1- Uzlaşmanın Gerçekleştirilmesi:

- Tutanak düzenlenir ve mükellef veya vekiline tebliğ edilir.
- Tutanak vergi ve cezaların ödeme sürelerinden önce mükellefe tebliğ edilirse kanuni ödeme sürelerinde, ödeme süreleri kısmen veya tamamen geçtikten sonra tebliğ edilirse tebliğ tarihinden itibaren 1 ay içinde ödenir.

2- Uzlaşmanın Temin Edilememesi:

- Tutanak düzenlenir ve mükellef veya vekiline tebliğ edilir.

3- Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi:

- Komisyonun nihai teklifinin yer aldığı bir tutanak düzenlenir.

Uzlaşmanın Tebliğ Edilememesi veya Gerçekleşmemesi:

- Mükellef vergi/ceza ihbarnamelerinin kendisine tebliğ tarihini takip eden 30 gün içinde yetkili vergi mahkemesinde dava açabilir.
- Mükellef, 30 günlük dava açma süresi içinde cezalarda indirim hükmünden yararlanabilir.

“VERGİ KAÇIRILMASINA
SESSİZ KALAN,
GELECEĞİN YOK OLMASINA
GÖZ YUMANDIR”

2006 Yılı “Vergi” Konulu Slogan Yarışması
Türkiye Üçüncüsü

Dilara Figen ŞAHİN
Özel Ordu Seçkin Lisesi / 11 DİL / ORDU